

Zaštitarci u nepotrebnom

Što učiniti kad se na osiguranju nekog objekta, prostora ili osobe zateknu zaštitari dviju konkurentskih zaštitarskih tvrtki? Kako izbjeći moguće verbalne, pa i fizičke sukobe? Kome se obratiti za pomoć u rješavanju konflikta? U ovom broju Zaštite analiziramo četiri hipotetska slučaja i nudimo četiri jednostavna rješenja

**Željko Cvrtila,
mr. krim.**

U našim smotkovinama u proteklom razdoblju mogli doznati za slučajeve sukoba zaštitara različitih zaštitarskih tvrtki - oko čuvanja pojedinih objekata. Do takvih sukoba obično dolazi kad na osiguranju nekog prostora ili objekta već rade zaštitari jedne zaštitarske tvrtke koju je angažirao isti ili neki drugi

vlasnik odnosno direktor, a nakon toga isti ili drugi "vlasnik ili direktor" angažira zaštitare i druge zaštitarske kuće. Tada se počinje postavljati logično pitanje - tko od tih zaštitara ima legitimitet i zakonsko pravo čuvati taj prostor, objekt odnosno pojedinu osobu? U trenutku kada zaštitari druge tvrtke žele ući u objekt kojeg već otprije čuvaju djelatnici neke zaštitarske tvrtke, razumljivo dolazi do napetosti, rasprave i povišenih tonova pa i otvorenih sukoba.

Međutim, do takvih situacija ne bi smjelo dolaziti jer se zaštitari tamo nalaze upravo u funkciji zaštite ljudi, imovi-

ne i javnog reda na prostoru ugovorom određenog parametra, a ne poradi njegova kršenja.

Pokušajmo sada razmotriti ovaj problem koji prije svega izvire iz obveznih odnosa, a ne iz zaštitarskih, sigurnosnih odnosa. Ugovorni i obvezni odnosi diktiraju i određuju koja zaštitarska kuća ima pravo na zaštitu određenog objekta. Razrješavanjem tih odnosa razrješava se i nadležnost zaštitarske tvrtke.

Zakon o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10) u članku 6. propisuje da pravne osobe i obrtnici provode privatnu zaštitu na temelju pisanog ugovora

ratu

sklopljenog s fizičkim i pravnim osobama kojima pružaju zaštitu. Dakle, da bi zaštitarska tvrtka smjela započeti osiguranje pojedinog objekta, prethodno mora s fizičkom ili odgovornom osobom u pravnoj osobi sklopiti ugovor o pružanju usluge zaštite. U protivnome pravna osoba, sukladno članku 63. istog Zakona, može za prekršaj biti kažnjena novčanom kaznom od 20.000,00 do 60.000,00 kuna, a obrtnik ili odgovorna osoba u pravnoj osobi može se kazniti novčanom kaznom od 3.000,00 do 6.000,00 kuna. Iako je ovdje sve poprilično jasno definirano, u praksi ipak nastaju pro-

blemi. Nekoliko je mogućih problematičnih situacija:

1. Neposredna tjelesna zaštita

Kod zaštite osoba, odnosno neposredne tjelesne zaštite (bodygard), slučajevi sukoba između zaštitarskih tvrtki poradi zaštite određene osobe nisu poznati. To je i razumljivo s obzirom da je osoba koja unajmljuje zaštitare za neposrednu tjelesnu zaštitu "sam sebi vlasnik" te je kao takva u poziciji samostalno određivati i mijenjati zaštitarsku tvrtku koja će mu pružati zaštitu. U slučaju nastavka pružanja zaštite nakon što je fizička osoba otkáže, zasigurno bi bila riječ o prisili ili sličnom kaznenom djelu. Ako bi dvije tvrtke imale ugovor da neposrednom tjelesnom zaštitom čuvaju različite osobe koje su npr. članovi uprave i ta zaštita ne bi bila usmjerena prema imovini tvrtke, ne bi trebalo dolaziti do sukoba jer onda svatko od zaštitara čuva svoju osobu/osobe i prati njihovo kretanje. Tu je bitno omogućiti im kretanje zajedno s tom osobom, u sve prostore gdje ona i inače ima ovlasti ili pravo ulaziti. Obje bi se strane trebale tako ponašati jer kretanje te osobe i njezinih zaštitara ne prejudicira imovinska i upravljačka prava.

2. Dvije zaštitarske tvrtke od kojih jedna ima ugovor, a druga ga nema

Na određenom objektu (ili prostoru) pojave se dvije zaštitarske tvrtke od kojih jedna ima ugovor o pružanju zaštite, a druga ga nema. Ako se međusobno ne mogu dogovoriti, u slučaju pozivanja policije i inspektora nadležnih za nadzor zaštitarskih i detektivskih poslova pri nadležnoj Policijskoj upravi, izvjesno je da će tvrtka bez ugovora, kao i odgovorna osoba u njoj, biti prijavljena za prekršaj jer nije ni smjela uputiti zaštitare na taj objekt - bez ugovora. Dolazak zaštitara zasigurno će se tretirati kao započeto obavljanje zaštitarskih poslova bez ugovora. Djelatnici tvrtke bit će udaljeni sa spornog objekta rješenjem koje donosi MUP, a tvrtka i odgovorna osoba bit će prekršajno procesuirani.

3. Obje zaštitarske tvrtke imaju ugovor koji su potpisali različiti naručitelji

Kad se na istom objektu (ili prostoru) pojave dvije zaštitarske tvrtke sa svojim

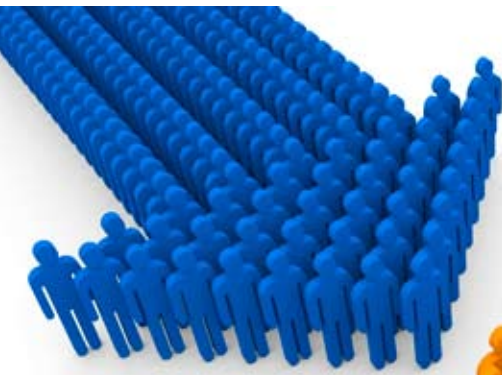
zaštitarima, i pritom obje imaju sklopljen ugovor o pružanju zaštitarskih usluga s istom tvrtkom i za isti objekt, situacija je mnogo složenija. Mogućnost sukoba posve je izvjestan jer svaka od zaštitarskih tvrtki smatra da ima ugovor, što je i točno, ali je samo jedan od njih valjan. Situacija može biti i opasnija ako zaštitari budu naoružani u slučaju da je to objekt koji se može čuvati vatrenim oružjem ili je oružje poneseno u svrhu zastrašivanja djelatnika suprotne zaštitarske tvrtke, pa takvo prekršajno djelo onda može pre-rasti i u kazneno.

Same zaštitarske tvrtke uglavnom ne mogu snositi odgovornost za takvu situaciju jer nisu one same potpisale ugovor, osim ako nije posrijedi krivotvorenje što bi se relativno brzo i jednostavno utvrdilo, te osim u slučaju eskalacije sukoba. Međutim, obje su tvrtke dužne pokušati utvrditi valjanost svojih ugovora. Odgovornost i problem obično postoje unutar tvrtke koja angažira zaštitare. Zbog nerazriješenih vlasničkih i, rjeđe, upravljačkih odnosa i prava, različite strane u tim sporovima unutar određene tvrtke, radi zaštite svojih prava ili imovine,

U slučaju neizbježnosti sukoba, ako zaštitarska tvrtka nije sigurna u valjanost potpisanog ugovora, bolje je privremeno odustati od posla sve dok se nadležnost ne razjasni, nego da kasnije snosi prekršajne i kaznene konzekvence, pa čak i gubitak licence

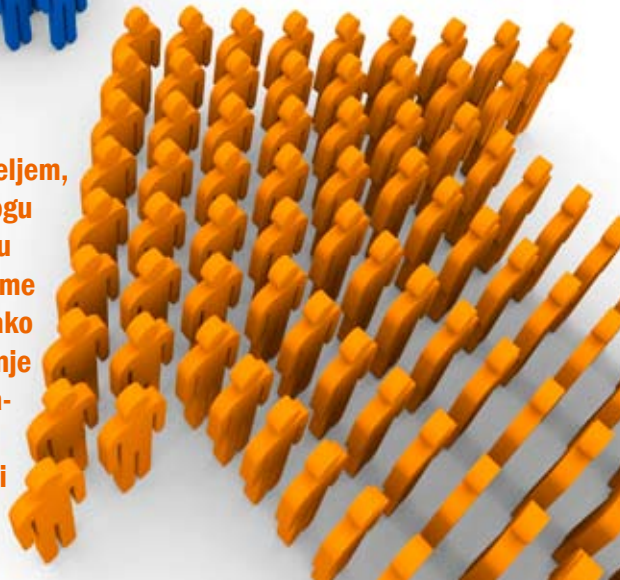
odnosno prava i imovine za koju smatraju da im pripadaju, angažiraju različite zaštitarske tvrtke. Čest je i slučaj da se želi vratiti natrag u posjed svoje imovine nakon raskida poslovanja ili neizvršavanja ugovornih obveza od strane tvrtke najmoprimca.

Zaštitarske tvrtke ne mogu međusobno razriješiti takav problem i ne bi smjele ulaziti u nikakve međusobne sukobe i rasprave. Razrješavanje dvojbe o tome koja je zaštitarska tvrtka nadležna za čuvanje istoga objekta, trebaju prebaciti na one koji su ih i angažirali, dakle na naručitelje. Nažalost, zbog borbe za dobivanje posla, a tu leži i odgovornost zaštitarskih tvrtki, neke su tvrtke sklone zadržati ili preuzeti posao "pod svaku

Ako jedna tvrtka ima ugovor, a druga ga nema, ona bez ugovora, kao i odgovorna osoba u njoj, bit će prijavljeni za prekršaj jer nisu ni smjeli uputiti zaštitare na objekt - bez ugovora

U slučaju da obje tvrtke imaju ugovore s naručiteljem, zaštitarske tvrtke ne mogu snositi odgovornost za tu situaciju jer nisu one same potpisale ugovor, osim ako nije posrijedi krivotvorenje te osim u slučaju eskalacije sukoba. Ipak - obje su tvrtke dužne pokušati utvrditi valjanost svojih ugovora

Isključiva snaga argumenata

Zbog kompliciranosti situacije, zaštitarskim tvrtkama i njihovom zaposlenicima, predlaže se sljedeće:

- Suzdržavanje od bilo kakvog oblika sukoba između zaštitara ili radnika naručitelja (verbalnog, fizičkog, prijetnje i slično)
- Odmah o svemu izvjestiti nadležne rukovoditelje i tražiti njihov dolazak na mjesto događaja
- Razmjena ugovora na uvid o pružanju zaštitarskih poslova, radi utvrđivanja valjanosti
- Tražiti od odgovornih osoba naručitelja objašnjenje i stav
- Razrješenje problema dogovorom zasnovanim na realnim argumentima
- Konzultiranje i uključivanje pravnika, ako ga tvrtka ima zaposlenog, ili angažiranje odvjetnika
- Pozivanje policije i nadležnih inspektora

cijenu". Odgovorne osobe u zaštitarskim tvrtkama morale bi u takvom slučaju odmah izaći na mjesto događaja te zatražiti objašnjenja i razrješenje dvojbe u nadležnost zaštitarske tvrtke od strane odgovornih osoba u tvrtki naručitelju.

Ako je ugovor kod naručitelja zaštitarskih usluga potpisala različita osoba, onda bi trebalo vidjeti tko je stvarni ovlaštenik za potpisivanje ugovora, sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, što je često vrlo zamršen postupak pa nije

oportuno da zaštitarske tvrtke ulaze u takav postupak. Postupci oko vlasništva i upravljačkih prava često su istodobno i na sudu gdje se pak često donose različite presude između osnovnog i višeg suda, te suđenja traju više godina. Iako bi sud u kratkom vremenu, u roku od 48 sati, trebao donijeti odluke o pravu posjeda, što bi automatski razriješilo dvojbu oko prava na pružanje zaštitarskih usluga, sudovi tako brzu odluku gotovo nikad ne donose, bez obzira što takve odlu-

ke ne prejudiciraju i vlasnička prava. U ovakvim slučajevima ni policija, odnosno sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti, nadležni inspektori, teško može donijeti odluku jer obično obje zaštitarske tvrtke imaju ugovor. Problem stoga leži u naručitelju pa se često čeka sudska odluka na kojoj se onda temelji i MUP-ova odluka o nadležnosti zaštitarske tvrtke.

Obje zaštitarske tvrtke imaju ugovor koji je potpisao isti naručitelj

Jasno, moguć je i slučaj kada ugovor na strani naručitelja potpiše različita ili ista osoba, ali u ime istog naručitelja-tvrtke unutar koje nema spora oko vlasničkih ili upravljačkih prava, u različitim vremenskim razmacima. Takav postupak nije sporan jer je došlo do legalne promjene upravljačke ili vlasničke strukture koja želi promjenu zaštitarske tvrtke ili se zaštitarska tvrtka želi promijeniti zbog nezadovoljstva izvršavanjem poslova ili zbog drugih razloga koji mogu ostati poznati samo naručitelju. Ako je odgovorna osoba u pravnoj osobi s neosporanim legitimitetom potpisala ugovor s različitim zaštitarskim tvrtkama, onda treba poštovati posljednju volju naručitelja usluge, posebice ako je dotad angažiranoj zaštitarskoj tvrtki prethodno bio određen otkazni rok koji bi trebao trajati 30 dana.

Nikad se ne bi smjela dogoditi situacija da zaštitarska tvrtka, nakon što joj je ugovor otkazan, zapravo bez daljnje suglasnosti naručitelja, nastavi pružati usluge zaštite ili počne onemogućavati preuzimanje posla drugoj zaštitarskoj tvrtki koju su novom odlukom uprava ili vlasnik izabrali pa je došla na objekt radi izvršavanja naručenog posla. Takav se postupak također može smatrati pružanjem zaštitarskih usluga bez ugovara i podliježe ranije navedenim visokim novčanim kaznama.

U slučaju neizbježnosti sukoba, ako tvrtka nije sigurna u valjanost potpisanog ugovora, zaštitarskoj je tvrtki bolje privremeno odustati od posla do trenutka kada se nadležnost razjasni, nego da kasnije snosi prekršajne, kaznene i odštetne konzekvence, pa čak i gubitak licence. U slučaju dolaska policije, nadležnih inspektora ili sudskog izvršitelja, trebalo bi uvijek postupati po njihovim uputama. ■